

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. SPALIO 3 D. NUTARIMO NR. 996
„DĖL VALSTYBINĖS APLINKOS MONITORINGO 2018–2023 METŲ PROGRAMOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
(TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 20-1654) (TAIS NR. 20-10880(2))**

2020-10-07   Nr. NV-2730

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pakeisti Valstybinę aplinkos monitoringo 2018–2023 metų programą ir jos priedą išdėstyti nauja redakcija (pakeitimas reikalingas siekiant geriau įvertinti Baltijos jūros būklę ir atsižvelgiant į Jūrų strategijos pagrindų direktyvos reikalavimus).

3. Dabartinė situacija:

- Vadovaujantis Jūrų strategijos pagrindų direktyvos (direktyva 2008/56/EB) (toliau – Direktyva) nuostatomis, ES valstybės narės, remdamosi jūrų būklės įvertinimu ir orientaciniais būdingų savybių, pavojų ir poveikio sąrašais, reikalavimais monitoringo programoms ir vadovaudamosi aplinkos apsaugos tikslais, nustato ir įgyvendina suderintas jūrų vandenų aplinkos būklės stebėsenos programas;
- Aplinkos būklei ir pokyčiams stebėti Lietuvos Respublikos jūros rajone atliekama stebėseną pagal Vyriausybės patvirtintą Valstybinę aplinkos monitoringo 2018–2023 metų programą (toliau – Monitoringo programa), kuri, vadovaujantis Direktyvos nuostatomis, turi būti atnaujinama kas šešerius metus;
- Vadovaujantis Direktyvos 5 ir 17 str. nuostatomis, taip pat kas šešerius metus turi būti atnaujinamas jūros būklės, aplinkos apsaugos tikslų, geros aplinkos būklės savybių ir kt. vertinimas ir, esant poreikiui, patikslinamos monitoringo programos. Atsižvelgiant į tai, Aplinkos apsaugos agentūros užsakymu ekspertai parengė „Lietuvos Baltijos jūros aplinkos apsaugos valdymo stiprinimo dokumentų (būklės vertinimo) atnaujinimo“ ataskaitą (toliau – ataskaita). Išnagrinėjus ataskaitoje ekspertų identifikuotus Lietuvos Baltijos jūros rajone vykdomo monitoringo trūkumus ir rekomendacijas, nustatyta, kad turi būti keičiama Monitoringo programa, nes reikia:
  - dažniau atlikti ichtiofaunos taksonominės sudėties, gausos, biomasės ir amžiaus struktūros tyrimus Baltijos jūroje ir Kuršių marių vandenų išplitimo Baltijos jūroje zonoje. Šiuo metu ichtiofaunos monitoringas Baltijos jūros priekrantėje vykdomas kartą per metus (šiltuoju metų laiku) ir tai neleidžia įvertinti tipinių jūrinių rūšių žuvų (strimelių, menkių ir kt.) būklės, nes šios žuvys Baltijos jūros priekrantėje sutinkamos šaltuoju metų laiku;
  - Baltijos jūrą teršiančių šiukšlių, įskaitant ir mikrošiukšles, kiekio ir sudėties monitoringą vykdyti ne tik paplūdimiuose, bet ir vandenyje bei dugno nuosėdose;
  - vykdyti antropogeninio nenutrūkstamo povandeninio triukšmo lygių ir kaitos tendencijų monitoringą, kuris valstybės lygmeniu neatliekamas;
- Neturint išsamių monitoringo duomenų, kitame jūros būklės vertinimo pagal Direktyvą etape Lietuva negalėtų atlikti išsamaus Lietuvos Baltijos jūros rajono būklės vertinimo, t. y. neužtikrintų tinkamo Direktyvos reikalavimų įgyvendinimo (Direktyva įpareigoja vertinti jūrų būklę pagal visus 11 kokybinių deskriptorių).

4. Projekto esmė:

- Projektas parengtas siekiant užtikrinti efektyvesnį Direktyvos įgyvendinimą, t. y. į monitoringo programą įtraukti daugiau Europos Komisijos rekomenduojamų stebėti jūros aplinkos stebėjimo rodiklių. Keičiama Monitoringo programa papildoma remiantis ekspertų atliktu jūros aplinkos būklės įvertinimu ir vadovaujantis Jūros aplinkos apsaugos įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje, 2 priede nurodytais stebėsenos programos reikalavimais ir vadovaujantis nustatytais jūros aplinkos apsaugos tikslais;
- Projektu keičiamoje Monitoringo programoje numatoma:
  - dažniau (2 kartus per metus) atlikti ichtiofaunos taksonominės sudėties, gauros, biomasės ir amžiaus struktūros tyrimus Baltijos jūroje ir kuršių marių vandens išplitimo Baltijos jūros zonoje, siekiant įvertinti tiek gėlavandenių (šiltuoju metų laikotarpiu), tiek tipišku jūrinių (šaltuoju metų laikotarpiu) žuvų rūšių (strimelių, menkių ir kt.) būklę;
  - vykdyti Baltijos jūrą teršiančių šiukšlių (įskaitant mikrošiukšles) kiekio ir sudėties monitoringą apilūdimiuose, dugno nuosėdose ir paviršinio vandens stebėjimo vietose (siekiant išsamiai įvertinti Lietuvos Baltijos jūros būklę, padidintas stebėjimo ir tyrimų vietų skaičius);
  - vykdyti antropogeninio nenutrūkstamo povandeninio triukšmo lygių ir kaitos tendencijų monitoringą (tyrimų duomenų apie jūros rajono antropogeninių šaltinių triukšmo lygius nėra, todėl siektinos vertės nenustatytos).
- Įgyvendinant Direktyvos nuostatas, ataskaitą Europos Komisijai apie atnaujintą Monitoringo programą reikia pateikti iki 2020 m. spalio 15 d.

5. Derinimas:

- Be pastabų suderinta su Žemės ūkio ministerija. Į pateiktas Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta, suderinta darbo tvarka. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba pastabų ir pasiūlymų nepateikė;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė dar nepateikė išvados su pastabomis ir pasiūlymais.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai turėtų įvertinti Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės pastabas, ir svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

Atsižvelgiant į tai, kad Monitoringo programa įgyvendina Jūrų strategijos pagrindų direktyvos nuostatas, rengėjai turėtų įvertinti atnaujintos direktyvos 2008/56/EB atitikties lentelės parengimą.

Ekonomikos politikos grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Gaižiūnienė

Jurgita Gaižiūnienė, tel. 8 706 63780, el. p. jurgita.gaiziuniene@lr.lt